

Robert Langeac

Het verborgen leven in God

HOOFDSTUK II

Het werk van God

Het verlangen naar de volmaaktheid.

HET VERLANGEN NAAR DE VOLMAAKTHEID moet standvastig zijn, anders gaat een deel van onze inspanning verloren. In ons leven zullen er inzinkingen en leegten zijn en misschien nog erger. Wanneer iemand, die een huis bouwt, het werk staakt bij gebrek aan materiaal of omdat hij de moed mist om door te gaan, denkt hij misschien, dat hij wanneer hij weer moed vat of materiaal ter beschikking heeft, slechts zijn werk daar te hervatten heeft, waar hij de bouw onderbroken heeft. Doch daar is geen sprake van ! In deze tussentijd hebben de krachten der natuur hun werk gedaan; regen en wind, sneeuw en ijs, hitte en koude hebben hun invloed doen gelden. Het huis brokkelt langzaam af, het vervalt en zelfs de ruïnes vergaan.

Zo iets heeft ook plaats in het geestelijk leven, in een ziel, die het verlangen naar de volmaaktheid in zich laat uitdoven: zij denkt haar vurige verlangen terug te krijgen: neen, nogmaals neen, deze ziel gaat bergafwaarts. Zij vergroot de belemmeringen tussen haar en God. Bij het werken aan de volmaaktheid is het zo, dat „wie geen voortgang maakt, achteruitgaat". Ik weet wel, dat een ziel, ondanks die onderbrekingen, haar ijver kan terugkrijgen, en dat zij die perioden van nalatigheid weer goed kan maken, want de goede God is barmhartig. Maar dat is toch wel spelen met de barmhartigheid; in het geestelijk leven moet men wijs en verstandig te werk gaan. Neem een voorbeeld aan de wijze en de dwaze maagden: de laatste beminden wel, maar haar liefde was niet standvastig genoeg.

Wil de ziel Jezus waarlijk vinden, dan begrijpt zij, verlicht als zij is door de H. Geest, dat het van groot belang is, geen tijd te verliezen met nutteloos zoeken. Het minste oponthoud is voor haar een ramp of een marteling. Men kan God nooit té vroeg vinden !

HET VERLANGEN NAAR DE VOLKOMEN VERENIGING MET GOD

Wij mogen om de volledige vereniging met God vragen, maar slechts om die, welke verborgen blijft ! Daarnaast te verlangen is goed. In de vereniging met God zijn meerdere graden, meerdere trappen. Maar men moet steeds hoger opgaan. Onze omgang met God kan steeds inniger worden. De theologen, zelfs de strengste, zeggen, dat een ziel, die de eerste mystieke gunsten ontvangen heeft, naar de hogere mag verlangen. Wat is er volmakter dan deze vereniging, daar de volmaaktheid bestaat in de terugkeer tot het beginsel, waaruit men voortkomt, om daar zijn voltooiing te vinden ! Wat is er dieper, daar alles zich afspeelt in het meest innerlijke van de ziel, in dat inwendige heiligdom, waar God woont ! Wat is er zuiverder, daar de vereniging de harmonie veronderstelt, de verwijdering van alles wat niet overeenkomt met Hem, die de heiligheid zelf is, en omdat deze vereniging

plaats heeft tussen twee geesten ! Wat is er kostbaarders, want hierdoor geeft God Zichzelf met al Zijn schatten aan de ziel! Waar dus meer licht te vinden, meer warmte, grotere kracht, diepere vrede en inniger vreugde: „*Mihi auteur adhaerere Deo bonum est*”. Het is mij goed, God aan te hangen (Ps. 73,28).

Ongetwijfeld moet men zich niet aan God opdringen: dat is nutteloos en zelfs nadelig. Hij nodigt in feite wie Hij wil. Maar wat Hij wel verwacht, is, dat men naar Hem verlangt, om Hem vraagt, Hem roept, voor Hem zijn ziel in gereedheid brengt door een fijngevoelde en edelmoedige, een standvastige en ongedwongen liefde. Daarop heeft Hij recht. Het is dus plicht dit te doen. *Veni, Domine Jesu*. Kom, Heer Jezus. Blijf geduldig waken en laat uw verlangen steeds in vrede naar Hem uitgaan.

DE UITNODIGING KOMT TOT DE ZIEL VANUIT HAAR EIGEN BINNENSTE

Maar hoe nu werkelijk tot U te komen ? Waar zijt Gij ? Welke is de weg, die naar U leidt ? Ik hoor, dat Gij mij antwoordt: „Maar Ik woon binnen in U. Als gij Mij wilt vinden, kom dan daar, waar Ik woon en Ik zal Mij aan U geven”. Gij in mij, in het binnenste van mijn ziel ! Kon ik toch enigszins deze woorden begrijpen ! Wist ik mij toch los te maken van alles, alles te verlaten, ook mijzelf, om daarna tot U te gaan, tot U te naderen en minstens de deur van Uw heiligdom te bereiken, o beminnelijke Drieuldigheid !

GOD IS HET, DIE HAAR UITKIEST EN TOT ZICH TREKT

Gij zijt het, Die in vrijheid de zielen uitkiest, waarin Gij Uw blijvende woning wilt vestigen, die Gij van alles wilt afzonderen en zuiveren, die Gij wilt verheffen en verrijken en in Uw gezelschap, ja, in Uzelf wilt opnemen, opdat zij U beschouwen, enigszins zoals Gij Uzelf beschouwt, opdat zij U beminnen, enigermate zoals Gij Uzelf bemint, opdat zij — op onvolmaakte wijze ongetwijfeld maar toch in werkelijkheid — Uw drieëne leven zouden meeleven. *Ego elegi vos*. Ik heb U uitverkoren.

Ja, mijn God, Gij alleen zijt het, Die dit schone werk begint, vervolgt en voltooit. Ongetwijfeld vraagt Gij de instemming, en, waar mogelijk, de medewerking van de ziel. Maar Gij leert haar eerst, dat zij in haar eigen binnenste de „kostbare parel” bezit, de „verborgen schat”, waarover het Evangelie spreekt. Zij wist nog niet hoe rijk zij in werkelijkheid was.

Zij zocht het ware geluk nog niet daar, waar het is. Zij leefde voornamelijk nog naar buiten en onder de invloed van buiten. Zij leidde nog geen inwendig leven, dat gevoed werd van binnen uit, omdat zij het werkelijk nog niet kende. *Si scires donum Dei !* Zo ge de gave Gods verstond (Joh. 4,10) . Geleidelijk aan hebt Gij haar onderwezen en verlicht. Zij begon te begrijpen. Haar ogen gingen vol verbazing en verrukking open. Geheel nieuwe en oneindig verre horizonten werden zichtbaar in een zacht en aangenaam licht. Dit licht valt over het algemeen slechts op de werkelijkheden van het Geloof, maar deze laat het nagenoeg ook zien en begrijpen. God, Gij zijt voor de ziel geen verwijderd wezen meer, dat men heel vaag af en toe ziet, waarover men slechts abstracte begrippen heeft, maar Gij zijt de levende God, bij ons tegenwoordig, de Waarheid, de Schoonheid, de volmaakte en tastbare Goedheid, de Werkelijkheid, die deze naam alleen naar waarheid verdient. Zij begrijpt, ja, ervaart, dat Gij haar Al zijt, dat er voor haar niets is buiten U, en dat de ware rijkdom bestaat in het bezit van U. Dan verlangt zij naar U met een vurig en onstuimig verlangen, dat tegelijk haar verwondert, bang maakt en verrukt.

GODS KOMEN EN GAAN

Het geestelijk leven vertoont, behalve in de laatste fase. het volgende verloop: men verliest Hem, men zoekt Hem, men vindt Hem weer: „Mijn God, Gij zijt bij mij, ik ben blij, dat ik U tegenwoordig weet”.

Ja, zo handelt de goede God. Hij komt, en gaat dan weer weg, opdat men Hem opnieuw zoeken zou. O, wanneer zult gij eens beter begrijpen, dat gij Hem alleen om Hem Zelf moet zoeken en niet om de vreugde, die Zijn aanwezigheid brengt !

Men moet de gunsten van de goede God ontvangen zonder een te groot enthousiasme, om niet te neerslachtig te worden, wanneer de gevoelige genade minder wordt. Bewaar steeds een grote kalmte. De goede God verricht Zijn werk slechts in de grootste rust.

Als Jezus Zich verbergt, dan moet men Hem met hart en ziel gaan zoeken. Men kan niet leven zonder Hem. Men kan Hem evenwel niet altijd bezitten. Het enige, wat dan overblijft, is Hem te gaan zoeken, maar dat moet men ook onophoudelijk doen.

Men vindt Hem in de ziel, die men verlicht in haar donkerte; in de ziel, die men troost in haar droefheid, in de ziel, die men bemoedigt in haar neerslachtigheid, in de ziel, die men bewondert en benijdt om het gelukkig bezit van God.

Men vindt Hem ook nog in het Tabernakel, waar Hij Zich verbergt en waar Hij Zich geeft. Men vindt Hem in zichzelf in het binnenste van zijn hart. Hij is daar op een mysterieuze wijze, niet zoals Hij tegenwoordig is in de H. Eucharistie, maar toch werkelijk tegenwoordig. Eigenlijk is dé wijze om Jezus overal te vinden deze, dat men Hem overal met zich meedraagt, of men Zijn aanwezigheid nu ervaart of niet !

Houdt niet op de goede God te zoeken. Zeg Hem dikwijls, Zich in uw diepste innerlijk te verbergen en U zonder veel gedruis van woorden te laten weten, dat Hij er werkelijk is en dat Hij er is voor U. Laat Hij uw ziel verlichten, sterken en tot Zich nemen. Vraag Hem haar te willen besturen vanuit deze diepe schuilhoek, waar Hij Zich verbergt en Zich tegelijk openbaart.

Uw lijden komt daarvandaan, dat gij niet ziet. Bidt dikwijls het gebed van de blinde: „Heer, dat ik zien moge". Dan zal, ik weet niet hoe, een bemerking over uw fouten, een lezing of een enkel woord van de goede God u verlichten met het licht, dat gij zoekt.

Het schijnt mij toe, dat vooral de vrees een hinderpaal is. Door een zekere bescheidenheid en schuchterheid is men bang voor God. Men ziet in Hem slechts de oneindige Grootheid, de Almacht, de Majesteit, en men vergeet te zeer de Goedheid, de Barmhartigheid, de oneindige neerbuigende minzaamheid van deze God, die mens geworden is uit liefde tot ons. Hij heeft gezegd: *Venite ad me, omnes*, Komt allen tot mij (Matth. 11,28), en men schrikt er voor terug tot Hem te gaan. Hij heeft gezegd: „Ziehier het hart, dat de mensen zozeer heeft liefgehad", en men schuwt door Hem bemind te worden. *Modicae fidei*, Kleingelovigen !

DE NOODZAKELIJKHEID VAN DE PASSIEVE LOUTERING

Om God en de zielen te beminnen, zoals het moet, dient ons hart zuiver en belangeloos te zijn. Zuiverheid van zinnen, zuiverheid van geest en van mening: dat zijn de twee voorwaarden alsook de twee vruchten van de ware liefde. De liefde, die God in de zielen stort, is een zuiver geestelijke; het is een deelname aan Zijn Geest. Het is zonder twijfel waar, dat God ons gemaakt heeft als een tweeëenheid van lichaam en ziel, van stof en geest, en dat daarom elke bovennatuurlijke inwerking normaal zijn weerklank moet vinden in onze zintuiglijkheid. Niet alleen de ziel bemint, maar de hele mens. En als de erfzonde geen wanorde was komen scheppen in de door God bedoelde orde, ook tussen onze vermogens, dan zouden wij ons niet ongerust hoeven te maken over het regelen van onze zintuiglijke vermogens volgens de wet van rede en geloof. Dat zou vanzelf gebeuren en zeer goed.

Maar omdat de orde verstoord is, is onze eerste taak deze te herstellen. Omdat onze zintuigen naar voldoening zoeken, onafhankelijk van het verstand en vaak in strijd met wat de rede leert, moeten zij door geduldige en volhardende inspanning onder controle gebracht worden. Zij zijn dienaars, geen meesters. Zij hebben inlichtingen te geven, bevelen uit te voeren, hun taak is niet te commanderen en nog veel minder wanorde te veroorzaken. Elke keer dat zij buiten de schreef gaan, moeten zij goedschiks of kwaadschiks weer in juiste banen geleid worden. Het beste middel om ze meester te blijven, is wel ze iets te ontzeggen. Eerst mopperen en grommen ze en trachten ze zelfs op te staan. Maar als de wil standvastig blijft, zal hij hun weerstand breken. Zoetjes aan worden zij tot zwijgen gebracht en zullen tenslotte gaan gehoorzamen. Daarvoor in ruil laat de wil van tijd tot tijd, voor zover het mogelijk is, iets van dat geluk, waardoor de goddelijke liefde hem dronken maakt, aan hen ten deel vallen; dat is voor de zintuigen een voorsmaak van de zo zuivere vreugde, die na de verrijzenis in de Hemel voor hen is weggelegd.

Maar de genade zet haar werk voort; zij gaat van het uitwendige naar het inwendige, van de zintuigen naar het geheugen, en vooral naar de verbeelding. De strijd wordt zwaarder; hij duurt ook langer. De vijand, die men te overwinnen heeft, beschikt over een ongelooflijke lenigheid en vlugheid. Juist als men denkt hem ten slotte te pakken te hebben, ontglipt hij tussen je vingers door. En toch is het van het hoogste belang hem aan de heerschappij van de liefde te onderwerpen. De verbeelding in het bijzonder heeft de taak aan onze geest het directe materiaal te verschaffen, waarmee hij moet werken. Van zijn kant zal de geest de verbeelding gebruiken

om reliëf, kleur en leven te geven aan zijn gedachten, verlangens en wilsacten. Door haar geeft hij zijn bevelen, en zet hij al zijn vermogens in beweging.

Men kan nooit genoeg benadrukken, van hoeveel gewicht het is, dat een ziel, die God zowel in het inwendige als in het uitwendige wil dienen, deze kostbare maar geduchte macht weet te versterven en zo onder heerschappij weet te brengen.

Ook de verbeelding, en zij vooral, moet leren niet voor te gaan, maar te volgen; niet te bevelen, maar te gehoorzamen; niet uit te zijn op wat haar aangenaam is, maar zich juist leren tevreden te stellen met wat men haar geven wil. Zelfs wanneer Uw genade, o God, haar dagenlang in bitterheid, lijden en duisternis dompelt, ten einde haar grondig te zuiveren, moet zij deze beproeving aanvaarden als een rechtvaardige straf voor haar afdwalingen, als een noodzakelijk rechte trekken van haar kronkelwegen, als een onmisbare voorbereiding op de taak, die zij voortaan zal hebben te vervullen onder het bevelend gezag van Uw liefde. Deze opvoeding, die God haar geeft, zal zo lang duren als nodig is om de doeleinden, die God voor heeft, zeker te stellen. Maar hoe verrukkelijk zal het ook voor de inwendige ziel zijn, wanneer zij, bij het beëindigen van dit werk, zichzelf eindelijk bevrijd ziet van deze lastpost — om niet te zeggen van deze dwaas en zich als een koningin zal voelen, een koningin die wordt gehoorzaamd, geëerbiedigd, bemind !

Wanneer de zintuigen eens zo goed onderworpen zijn aan het bevelen van de goddelijke liefde, dan is zij toch met haar zuiveringswerk nog niet klaar. Het noodzakelijkste is nog niet gedaan, of tenminste nog niet voltooid. Juist door de hogere vermogens is de wanorde in de mens binnengekomen en heeft zich in hem gevestigd. Derhalve moet de genade doordringen in deze afgronden en opstijgen tot deze hoogten, om te herstellen wat de zonde vernielde, en weer in genoegzame harmonie te brengen, wat zij verdeelde en tegenstrijdig maakte. In plaats van de maat der dingen te zijn, moet het verstand zich door hen laten normeren. Het moet zich laten beleren door de werkelijkheden, die uit de hand van God komen, door de meest ontvankelijke en doordringende geesten, die deze realiteiten in de loop der eeuwen hebben bestudeerd, en getracht hebben ze te zien, zoals God hun Schepper ze ziet, d.w.z. als van binnenuit. Het moet vooral bij U in de leer gaan, o God, Die de eeuwige Waarheid zijt.

De kennis, die het vóór alles nodig heeft, is de kennis van U. Maar niemand kent U gelijk Gijzelf. Niemand kan dus zeggen, wat Gij zijt, dan enkel Gijzelf. Ongetwijfeld leren de schepselen aan ons verstand reeds iets over U, maar hoe zouden zij het datgene openbaren, waarvan zij volstrekt geen kennis hebben, Uw inwendig leven. Weliswaar hebt Gij in Uw Goedheid ons nog profeten willen zenden, ja zelfs Uw welbeminde Zoon, om over U te vertellen. Maar zij moesten allen zonder uitzondering, voor het vervullen van hun heilige zending, hun toevlucht nemen tot menselijke woorden, om als mens tot mensen te spreken. Hoe echter de Oneindigheid, die Gij zijt, in enkele lettergrepen van onze gebrekkige taal te omvatten ! Gij gaat in alle opzichten ver daarboven uit. Verre van onze honger te stillen, wekt datgene, wat zij ons over zeggen, deze slechts nog meer op.

Het zou dus ideaal zijn als wij bij U in de leer konden gaan, Uw directe leerlingen konden worden, want Gij wilt wel onze Meester zijn. Maar dan is de krachtadige zuivering van onze hogere vermogens en van onze zielegrond zelf noodzakelijk. Mijn God, Gij zijt zuiver geest en de heiligheid zelf. Om door U beleerd te worden, U te horen, U te begrijpen, en U te smaken, moet men zuiver geest zijn. Maar onze ziel is zo lange tijd gedompeld in de stof en heeft als het ware alle vormen daarvan tot de hare gemaakt. Zij heeft slechts begrip en smaak, voor wat onder de zintuiglijke vermogens valt. En juist doordat zij leeft in de wereld der zintuiglijkheid, vergeet zij haar eigen leven, dat het leven van een geest is. Uw liefde moet haar dus doordringen en zuiveren en, als men zo mag spreken, haar herscheppen. Harde bewerking, smartelijke omvorming, maar toch zo noodzakelijk !

GOD ONTLEDIGT DE ZIEL LANGZAAMAAN, OM ZICHZELF AAN HAAR TE SCHENKEN

Gij zondert geleidelijk de ziel af van alles wat Gij niet zijt, o God. Om haar en in haar groeit een leegte. Niets van alles wat Gij niet zijt, zegt haar nog iets. Zelfs de oefeningen van godsvrucht verliezen voor haar alle bekoorlijkheid. Zij vindt daarin geen smaak en voedsel meer. Zij geeft zich daar rekenschap van en maakt er zich ongerust over. Maar ofschoon zij er weinig smaak in heeft en ze ook slecht gelukken, laat zij ze niet achterwege. Zij zijn een aanleiding om aan U te denken, naar U te verlangen. En te denken aan U en te verlangen naar U, is voor haar een smartelijke en tegelijk een genotvolle noodzakelijkheid. Inwendig oefent Gij

op haar een geheimenisvolle aantrekkingskracht uit, waarvan zij zich vaag bewust is, en die haar niet toestaat zich als voorheen te wijden aan haar oefeningen van in- en uitwendig gebed. Uw liefde omstrengelt haar zachtjes en brengt haar in deze geheel ongekende rust. Hoe gelukkig is zij, ondanks haar verwarring. Zij zou wel altijd willen blijven onder deze geheimvoile bekoring, waarvan zij noch de oorsprong noch het wezen kent.

Zij zou zo gaarne zeggen: *Bonum est nos hic esse*, Het is ons goed, hier te zijn (Matth. 17,4); en als er een einde aan komt, dan is haar verlangen, dit nog eens te genieten. Gewoonlijk verwezenlijkt Gij niet dadelijk dat verlangen. Maar als de ziel in de inwendige eenzaamheid weet te blijven, dan zult Gij Uw bezoek niet lang uitstellen. Gij zult dikwijls komen, Gij zult iedere keer langer blijven. O, kon Gij toch altijd blijven! Waarom niet ? O God, is dit juist niet Uw verlangen, het doel, dat Gij onophoudelijk nastreeft ondanks het onbegrip en het min of meer bewuste verzet der ziel ? Gij zijt een en al goedheid. Gij zou willen, dat elk schepsel, dat er toe in staat is, zo veel en zo vroeg mogelijk deel heeft aan die zaligheid, die Gij Zelf zijt. Wachten tot het einde van het leven, dat is teveel voor Uw liefde. Daarom juist legt Uw liefde langzamerhand beslag op de getrouwe ziel. Zij maakt zich eerst meester van de wil, het vermogen om te beminnen, en daarna van de andere vermogens, om ze met de wil te verenigen of minstens te verhinderen, dat zij verwarring stichten. Als het nodig is voor Uw plannen, legt Gij de zintuigen zelfs lam, opdat de ziel met haar meest geestelijke deel zich geheel aan de liefde kan geven. Later herstelt Gij de harmonie: nl. wanneer Gij de volslagen overwinning behaald hebt, en Gij wel nog met tweeën zijt, Gij en zij, maar in één geest en in één liefde.

Dat zal het ogenblik zijn van de volmaakte en blijvende vereniging. Gij zult leven in de ziel en de ziel zal in U leven van Uw eigen leven. Dan is er nog slechts de Hemel.

DE BRAND DER MINNE

De goddelijke liefde is een brandend vuur. Voordat het de ziel omvormt, tast het haar aan, verschroeit en verteert het haar. Alles wat niet met haar overeenkomt, moet verdwijnen. Deze tijd in het geestelijk leven is bijzonder smartelijk. Het is de tijd van zuivering: de ziel wordt in de smeltkroes geworpen; alle vuil komt aan de oppervlakte; zij ziet heel zijn lelijkheid en proeft er de wrede bitterheid van. Soms krijgt zij zelfs de indruk, dat dit alles een stuk van haarzelf is, en dat zij zich hiervan nooit zal kunnen ontdoen. Maar in haar diepste evenwel is zij schoon, omdat zij zuiver is: haar wil verafschuwt al dat kwaad.

Wie alleen maar het directe gevolg van deze harde beproeving zou zien, zou de indruk krijgen, dat zo'n ziel als het ware verkoold is door dat geheimzinnig vuur, helemaal zwart geworden, zonder vorm of schoonheid. Zij lijkt verminkt en misvormd. Al de gedachten, die zich geleidelijk aan van haar geest hadden meester gemaakt en deze hun vorm hadden gegeven, alle genegenheden, die haar hart waren binnengedrongen en dit gelijk hadden gemaakt aan hun voorwerp, alle herinneringen, die haar geheugen als opgeslorpt hadden, dat alles is verdwenen. In deze beproeving is alles afgesneden, weggerukt, verbrand. Zij is in zekere zin niet meer zichzelf, zij is onherkenbaar. Schijnbaar is zij lelijk, maar deze lelijkheid is slechts het gevolg van de beroving ener valse schoonheid. In werkelijkheid is zij schoon van de ware schoonheid, die een afstraling is van de Schoonheid van God. Weggenomen werd slechts wat vervangen kon worden. Ontdaan van heel haar schijnbare rijkdom, is de inwendige ziel bekleed met de Schoonheid Gods. Om alles een te maken, moet Gods liefde eerst alles scheiden. En hier gaat het niet meer om het verbreken van de banden, die onze ziel binden aan het lichaam, maar om een vrij maken in de ziel zelf van haar hoogste deel, „de geest”, opdat de volledige vereniging met God, die Geest is, tot stand kan komen. De benauwenissen, die dit meebrengt, zijn tegelijk smartelijk en genotvol, onuitsprekelijk. Het is een heel nieuw leven, dat de ziel tot in haar grond gaat doortrekken en dat haar totaal verandert. Zij kent zichzelf niet terug. Zij is volkomen anders geworden en toch zichzelf gebleven. Het gevoel van te zullen sterven is zo levendig, dat zij luide om hulp roept. Maar zij begrijpt, dat niemand haar te hulp kan komen. Zij zou daarvoor naar de Hemel moeten, maar haar uur is nog niet gekomen.

HIJ LAAT HAAR TERUGVALLEN IN HAAR EIGEN ELLENDE

Na de inwendige ziel tot U te hebben opgeheven en haar in lichtende vrede de vreugde van Uw intimiteit te hebben laten smaken, behaagt het U, mijn God, haar soms onverhoeds tot in de diepte van haar eigen ellende te laten terugvallen. Dan wordt zij gehuld in volslagen duisternis, koude bevangt en verkleumt haar, en een golf van bitterheid stijgt haar naar de lippen. Het schijnt haar, dat haar geluk slechts een droom was. Zij voelt zich

„zondiger" dan ooit. Alles in haar komt haar lelijk en bevlekt voor. Niets is zuiver in haar ogen, noch wat zij is noch wat zij doet. Zij is als het ware een oceaan van ellende geworden.

Wie weet of zij nog ooit de vreugde van het nu voorbijge geluk zal genieten? Het is ver weg en het kwaad is daar, zo reëel en alles doordringend, hardnekkig en diep. Zeker, heel diep in haar leeft nog een heimelijke hoop, maar zo zwak, dat zij er bijna niet in durft geloven.

DE BEPROEVING KALM AANVAARDEN

Het lijden, dat uw beproeving meebrengt, is van groot nut, als gij door een act van uw wil iedere opstandigheid tegen God onderdrukt. De liefde en de eigenliefde strijden tegen elkaar. Uw ziel weet zichzelf het slagveld in die strijd. Daaruit ontstaat het verdriet, dat er een gevolg, niet een oorzaak van is. Het is het losgeld, dat de zuivering eist. Maar bedenk, dat het uitloopt op de eenheid met God, minstens de eenheid van wil; dat deze verwezenlijkt wordt in dit strijdrumoer. En deze eenheid is alles voor U.

Aanvaard die situatie tussen hemel en aarde, waarin O.L. Heer U wil. Verzaak steeds meer aan de genoegens van deze wereld en wacht in vrede, in vertrouwen en zelfs in vreugde, op de zo troostrijke bezoeken van Jezus. Dat is uw Calvarië. Dat is de strenge wet van de vooruitgang. Dat is de weg die voert naar de waarachtige vereniging.

Blijf daar, koste wat kost, en ga er niet vandaan, onder géén voorwaarde. Wacht, wacht en bemin! *Nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam*. Moest de Christus dit alles niet lijden en zó zijn glorie binnengaan (Luc. 24,26). De leerling is niet meer dan de Meester. Gij kunt u ver van God verwijderd wanen en toch werkelijk heel dicht bij Hem zijn.

Neen, gij dwaalt niet van uw weg af. Gij vervolgt hem, maar gij ziet het niet. Buiten duisternis en bitterheid bestaat er niets voor U. Maar O.L. Heer doet Zijn werk. Het is Zijn licht, dat U verblindt. Zijn zoetheid is het, die u de smaak geeft van as en gal. Hij leeft in u en sterkt u. Geloof dit; eenvoudig en nederig. Waarheen brengt Hij u? Naar Hemzelf toe. Heb geduld, spreek niet over uw beproeving. Toon u, zo mogelijk, uiterlijk opgewekt, maar wees ervan overtuigd, dat niemand u hier helpen kan. God is aan 't werk, men moet Hem Zijn gang laten gaan. Nogmaals, niets zal Hem overigens tegenhouden. Slechts kunt gij Zijn werk bespoedigen door te beminnen en door te zeggen: *Adveniat regnum tuum - Fiat voluntas tua*. Uw rijk kome — Uw wil geschiede. Neem maar gerust aan, dat het een werk van liefde is. Hij vernedert u, Hij zuivert u in de geestelijke en meest ruime betekenis van het woord, Hij geeft u de kracht en maakt u sterk. Gij hebt des te meer te lijden, naarmate God u meer en dieper bewerken moet, maar alles is om uw eigen bestwil. Gij zult gelukkig zijn wanneer gij niet meer uzelf zijt en Hij u geheel veranderd heeft. Uw plicht is het te bidden, u te heiligen en af te wachten.

Het is niet goed dat men zijn beproevingen ontleedt en uiteenrafelt. Duizendmaal beter is het er totaal niet bij stil te staan en zich ogenblikkelijk en rechtstreeks tot O.L. Heer te wenden. Men moet zich eenvoudig en vrij tot God keren en zich geheel aan Hem overgeven ondanks het verzet van onze natuur.

Bid en let op de diepste bewegingen van uw hart; vraag raad en lees zo nodig iets. Maar het is vooral het vertrouwvolle gebed, dat u verlichten zal.

GENOTVOLLE EN SMARTELIJKE BESCHOUWING

De contemplatie kan genotvol of smartelijk zijn. In het laatste geval zijn soms de mystieke verschijnselen gedeeltelijk verborgen. Maar het schijnt, dat men zelfs bij deze smartelijke beschouwing toch het bewustzijn heeft van de vereniging, al is het maar in het hoogste deel van de ziel; zonder dit bewustzijn zouden de heiligen de zwaarte van het lijden, dat de goede God hun oplegt, niet kunnen dragen.

Er schijnen geen gecanoniseerde heiligen te zijn, bij wie men deze mystieke inwerking van God niet waarneemt. Men mag naar de directe inwerking van de gaven van de H. Geest verlangen, in zoverre zij de ziel tot de heldhaftigste beoefening van de naastenliefde brengen. Veel schrijvers waarschuwen zeer terecht tegen de gevoelige kant van de geestelijke vertroosting, maar dit wantrouwen is niet nodig tegenover de hogere vertroosting, mits men zich er niet aan hecht.

Men kan voortdurend in God's tegenwoordigheid leven zonder de werking van de gaven van de H. Geest bewust te ervaren en zonder dat men noodzakelijk bijzondere ingevingen ontvangt, waarvan men zich rekenschap geeft.

Ook het tegendeel kan waar zijn. Ik zou zeggen: men kan contemplatief leven zonder een hoge deugd te

bezitten, en deugdzaam zijn zonder reeds de beschouwing te genieten. Dat hangt van zoveel omstandigheden af: van de vermogens, waar God op inwerkt, en van de ontvankelijkheid van temperament, van karakter en wil ...

DE WOORDEN, DIE GOD TOT DE ZIEL SPREEKT

Het lijkt mij toe, mijn God, dat het Uw liefde reeds meermalen behaagd heeft tot mijn ziel te spreken. Gewoonlijk was het op het ogenblik, dat ik het minst aan U dacht. Plotseling hoorde ik dan in de diepste diepte van mijn hart geestelijkerwijs een liefdevolle en krachtige stem, goed verstaanbaar en doordringend, die iets tot mij zei, soms slechts één enkel woord. En mijn ziel was verrast, onrustig en gelukkig tegelijkertijd; zij voelde dat de betekenis van dit woord in haar zijn, in haar worden of in haar doen werkelijkheid werd: Bemin, luister; wees stil en volg Mij; keer diep in uzelf; wees vol vertrouwen; ik ben Vader, ook gij zult vader zijn; geef u aan Mij en Ik zal Mij aan u geven; verberg u diep in Mij, en geef Mij dan met beide handen aan de zielen. Woord van mijn God, wel zijt gij zoet voor de minnende ziel! Wat zijt gij ook krachtig! Gij verwerkelijkt wat gij betekent. Gij geeft hier reeds de hemel!

EXTASE EN GEBED

Zolang Gij deze genade niet aan de ziel schenkt, begrijpt zij, dat, hoe dicht zij zich ook bij U weet, zij toch nog niet geheel door U in bezit genomen is. Zij voelt een soort geestelijke angst, een soort onzekerheid. Zij zou niet gestoord willen worden in haar zoete bezigheid. Maar toch zou dat kunnen gebeuren. Zij vreest daarvoor! En haar vrees is gegrond. Alle banden met wat Gij niet zijt zijn nog niet verbroken. Er blijft nog een zeker contact met deze zintuiglijke wereld, die haar niets meer kan geven, integendeel, die haar weer aan zou kunnen trekken en haar zelfs — helaas — weer alles zou kunnen ontnemen. Zeker, deze vrees is zwak en vaag, bijna niet merkbaar, maar zij is er. Zij doet pijn, zij werkt belemmerend. De ziel kan niet naar believen opstijgen tot U, om rustig met U te praten, ook al verlangt zij er nog zo vurig naar.

Maar als het U behaagt haar geheel en al vrij te maken, al is 't slechts voor één ogenblik, hoe groot is dan haar vreugde geheel en al met U te zijn, bijna van aangezicht tot aangezicht, en U zonder woorden alles te kunnen zeggen, wat haar reeds zo lang op het hart ligt. Zij doet alsof Gij nog nergens van weet. Zij zegt U alles. Het diepste van haar hart legt zij U bloot. Vader, zie naar mij! Alles behoort U toe, alles is voor U. Geen enkel schepsel is er meer, dat Uw blik kan hinderen en Uw hart verwonden. Nu staat er niets meer tussen ons. Ik spreek tot U en Gij luistert naar mij. Ik zie naar U en Gij richt graag Uw blik naar mij. Niemand hoort ons, niemand ziet ons. Niemand weet dat ik hier bij U ben, bij U. Wel zijn de engelen er ... Wel zijn de heiligen er. Maar zij kennen niets meer van onze innige omgang, dan Gij hun wilt openbaren. Dan nog is hun optreden niet onbescheiden; zij zijn integendeel zo gelukkig om wat zij zien. Zo nodig zullen zij mijn ziel aansporen, U te loven, te zegenen, te beminnen, steeds meer!

O mijn God, daar het gebed slechts de uitdrukking is van een verlangen, kan men het verlangen om U te beminnen slechts goed uiten in de extase ¹⁾; dan pas bidt men met hart en ziel.

Ja, mijn God, laat ons hart toch verteren van liefde tot U. Laat onze ziel loskomen van het lichaam om U vrijer en ongehinderd te beminnen, en laat haar zich werpen in U als in de haard der liefde. Laat zij geheel en al afsterven aan alles, om nog slechts voor U en in U te leven! O Liefde, de woorden zijn te klein, om U te omvatten, Gij doorbreekt ze; zij zijn te zwak om U te dragen, Gij verplettert ze. Maar dat juist maakt hun roem uit, want zij verkondigen door hun onmacht Uw grootheid en Uw macht.

O Goddelijke Liefde, kom, doe Uw werk, brand mij, verteer mij, verslind mij, ontruk mij aan mijzelf. Ik geef mij aan U, met geheel mijn wezen, voor altijd. Amen, zo zij het tot in eeuwigheid!

1) Om de draagwijdte van deze bewering goed te begrijpen, moet men haar zien in de samenhang van dit gebed van liefde, en haar niet beschouwen als een theologische uitspraak.

MYSTIEKE GENADEN EN UITERLIJKE ACTIVITEIT

In de aanvang van de hogere gebedsgenaden legt de goede God eerst elke werkzaamheid stil. Het betekent een totale verandering. Hij trekt ons af van de schepselen en onze bezigheden, zoals deze ons jammer genoeg gewoonlijk van God aftrekken. Wanneer onze levenswijze een dergelijke afgetrokkenheid niet toelaat, vult God dit op andere wijze aan. Maar Hij gaat zeker onder het gebed zo te werk. Neem bijvoorbeeld de H. Catherina de Ricci. Nóch zij zelf nóch haar Oversten waren zich bewust van wat er in haar omging. Al haar krachten waren in God gebonden.

Daarna volgt een toestand, waarin God de werkzaamheid van de ziel belemmert, zonder haar geheel te onderdrukken.

Tenslotte geeft God, die de absolute Meester van de ziel is, haar het volledige en volkomen bezit van haar vermogens terug, zonder dat de vereniging met Hem ophoudt. De werken, die de ziel in deze toestand verricht, staan in geen verhouding tot de menselijke krachten: zie de stichtingen van de H. Teresia en van de Eerbiedwaardige Maria der Menswording.

De ziel, die God geheel toebehoort en geheel zorg is geworden voor de naaste, leeft tegelijkertijd en zonder inspanning in twee verschillende werelden.

Als een ziel bij de volledige vereniging in extase raakt, mist zij het gebruik van haar zinnen. Maar men moet de extase niet verwarren met de levitatie en de verstijving der ledematen. Deze verschijnselen gaan niet per se daarmede samen. Men kan bijna volledig ontheven zijn aan de zinnen zonder dat iemand anders het opmerkt. Men zou denken aan een verdoving: het fysieke leven functioneert trager, de zintuigen werken slechts zwak en als bevangen, het is mogelijk, dat zelfs de naaste omgeving nergens een vermoeden van heeft.

Deze toestand is van korte duur, maar doordat telkens andere vermogens worden aangegrepen, kan hij toch nog lang aanhouden.

De totale vereniging kan hier op aarde niet onbegrensd duren. De vereniging is een actuele, ongetwijfeld; dit veronderstelt een ingestorte act van liefde tot God. Vergelijk het met een ondergrondse waterader, met gloeiende kolen onder de as. Af en toe schieten er vlammen uit op; bleven de vlammen voortdurend opslaan, dan zou het met 't leven gauw gedaan zijn. De H. Johannes van het Kruis zegt dit uitdrukkelijk. Maar het vuur brandt en de uitstraling kan zeer groot zijn.

DE „ZWAKKE TIJDEN" IN DE VERENIGING: NIEUW ZOEKEN NAAR GOD

De intimiteit van de ziel met God is niet steeds even intens en bewust. Op bepaalde tijden is zij zeer sterk, maar over het algemeen is zij eerder verborgen, vaag en slechts half bewust. Zij is nog niet volmaakt. In deze te lange perioden, die men wel de „zwakke tijden" van het inwendig leven zou kunnen noemen, duurt de vereniging steeds voort, God maakt steeds de rijkdom van de ziel uit, en de ziel is steeds het rijke bezit van God. God twijfelt niet aan de ziel, evenmin als de ziel aan God twijfelt. Van weerszijden is het de meest fijngevoelige trouw. Toch schijnt de goddelijke Bruidegom zich soms te verwijderen. Wanneer iemand aan een inwendige ziel zou vragen: „Waar is uw God, heeft Hij U niet verlaten?", zou zij in alle oprechtheid des harten antwoorden: „Ja, ik ervaar niet meer zo levendig Zijn tegenwoordigheid. Maar Hij heeft mij niet in de steek gelaten. Ik weet waar Hij is en wat Hij doet: *Hij weidt Zijn kudde tussen de Lelies*”.

Want Jezus heeft nog andere schapen, waarvan Hij houdt, waarmee Hij bezig is. Zij vormen Zijn kudde.

Maar God blijft zich steeds verbergen en de uren vergaan. Doch in het hart blijft de hoop. Als God zich verbergt, moet men Hem dan niet zoeken? En als Hij zich steeds verbergt, wat toch Zijn goed recht is, moet men Hem dan niet altijd zoeken, zoals het plicht is?

Dan juist moet de inwendige ziel luide en in alle oprechtheid tegenover God bekennen — al kost het haar nog zoveel moeite —, dat Hij het recht heeft Zich te geven wanneer Hij wil. Nog maar kort geleden hoefde zij slechts in zichzelf te keren, en in haar zielegrond binnen te gaan, om daar haar God te vinden en in vrede en vreugde van Zijn aanwezigheid te genieten. Nu evenwel blijft zij alleen, ook al doet zij alle mogelijke moeite om terug te keren tot dit inwendige verblijf, waar Hij als het ware Zijn rustplaats heeft, om daar Hem te vinden, die haar hart bemint; zo wil God het nu. Smartvolle ogenblikken in het inwendige leven, waarin het schijnt, dat de vroegere genadegaven slechts een lichtflits waren in de nacht, die nooit meer zal gaan stralen! Als God's krachtige hand haar niet ondersteunde, zonder dat zij het wist; als de vrede, een diepe inwendige vrede, haar

niet een bepaalde zekerheid gaf, dat alles zo goed is, zou de inwendige ziel haar zoeken staken en de moed opgeven. Maar neen, zij moet steeds volhouden!

De inwendige ziel kan er geen vrede mee nemen, dat God afwezig is. Zij zoekt Hem daar, waar zij Hem gewoonlijk vond, waar Hij verwaardigde Zichzelf aan haar te geven, d.w.z. in haar zielegrond, maar nu te vergeefs. Wat nu gedaan? Werkeloos blijven toezien kan zij niet! Liefde, die niet tot daden leidt, is de ware liefde niet. Als dan de Welbeminde niet tot de ziel komt, dan gaat de ziel naar Hem.

„*Sta op, zei ik tot mijzelf..., laten wij Hem gaan zoeken, Die mijn hart bemint.* Maar waar is Hij? Welke kant uitgegaan, om Hem te vinden ? Hij kan slechts in Zijn eigen stad zijn, de Stad Gods. Als wij nu eens de ronde deden door die stad, alle pleinen afzochten, alle straten doorliepen, één voor één, zouden wij dan geen kans hebben Hem te ontmoeten?"

En daar begint dan dat brandende zoeken. Allereerst hoopt de inwendige ziel haar Beminde te vinden in de Hemel, waar Zijn verblijf is. Zij zoekt de Hemel af. Zij doorkruist hem in alle richtingen. Zij vraagt aan de engelen en de heiligen, vooral aan de allerheiligste Maagd Maria haar te helpen haar God te vinden. Men leent haar een gewillig oor. Men heeft medelijden met haar. Men bemoedigt haar om vol te houden.

Maar het schijnt, dat al haar vrienden van de hemelse Stad één en dezelfde opdracht hebben gekregen: „Zwijgen". Hun stilzwijgen is als een sluier, die het Heilige der Heiligen omhult en bedekt. De ziel begrijpt, dat de sluier niet weggenomen zal worden, ook al verlangt zij dat nog zo vurig en dringt zij daar nog zo zeer op aan. O, mijn God, *Gij zijt een verborgen God.* Gij alleen kunt licht doen schijnen in de duisternis en U aan de ziel tonen, die U liefheeft. Wanneer zult Gij dit doen?

Zij wendt zich dan tot de zielen in het Vagevuur. Misschien zullen die haar zeggen, waar God is en hoe zij 't aan moet leggen, Hem te vinden. Maar helaas! zij is hier niet gelukkiger. „De kwelling, die gij doorstaat, zo antwoorden haar die zielen, is dezelfde, waarin ook wij leven. Wij zouden niets geven om het vuur, dat ons pijnigt, als wij Hem maar bezaten, Die ook wij zozeer beminnen. Ook ons lijden, evenals het uwe, wordt verzwaard, doordat wij niet weten, wanneer het deze God, Die zo rechtvaardig en toch weer zo goed is in al Zijn gestrengheid, zal behagen Zich eindelijk aan ons te geven. Het komt ons voor dat onze „liefdewonde" nooit zal genezen. Arme ziel, gij richt u tot ons, die er nog erger aan toe zijn dan gij. Als uw Bruidegom Zich gewaardigt, u de vreugde terug te schenken van Zijn zoete aanwezigheid, denk dan nog eens aan ons, en zeg Hem, dat Hij ons zo spoedig mogelijk komt halen".

Zo moet men weer op de aarde terugkeren en te rade gaan bij de zielen, die men dicht bij God weet. Zij houden zich gewoonlijk op de achtergrond. Met grote zorg vooral houden zij het geheim van hun ziel verborgen. Men verdenkt hen evenwel. Men gist zo half wat er in hen leeft. Men vraagt hen bescheiden, uit vrees dat zij geheel en al zich sluiten: „Hoe moet men het aanleggen om de plaats te ontdekken, waar God Zich schuil houdt? Hoe moet men deze, zo goede God tot zich trekken? Hoe Hem bij zich houden? Hoe Hem terugroepen als Hij zich verwijderd heeft? Er bestaat zeker een manier Hem te behagen en Hem voor zich te winnen. Kent gij iemand die mij een en ander zou kunnen en willen leren? Ik zou het zo graag horen en ik zou zoveel willen geven om het te weten! Wie zal dan medelijden met mij hebben? Wie zal mij de weg verlichten, wie mij bij de hand nemen en naar de plaats van bestemming brengen? Wie zal zorgen, dat ik eindelijk een „Leidsman" vind?" Maar de vragen blijven onbeantwoord. De beste zielen zijn niet in staat antwoord te geven, zolang God dat Zelf niet wil. En ontroostbaar herhaalt de ziel de smartelijke kreet van haar hart: *Ik heb Hem gezocht en ik heb Hem niet gevonden ...*

God wil dat de inwendige ziel, nederig als een kind, onderworpen is aan degenen, die Zijn wettige vertegenwoordigers zijn op aarde. Hij wachtte op deze laatste stap om haar dan ineens voor alles te belonen. Want juist wanneer alle hoop verloren schijnt, komt Hij zo graag te hulp. Hij bevestigt aldus Zijn volstreekte onafhankelijkheid. Zijn wens is het, dat men er goed van doordrongen is, dat het Hem vrij staat te geven aan wie Hij wil en zoals Hij wil. De ziel weet dit wel. Zij laat het aan God over, het uur van de beloning te bepalen. Zij gaat gewoon haar gang, en zet haar zoeken voort. En plotseling wordt haar vurige wens verhoord. Zij bevindt zich ineens, om zo te zeggen, van aangezicht tot aangezicht met haar God. Zoals eens Maria Magdalena, hoort zij haar naam noemen. Zij kan slechts zeggen: „Mijn God!"

Welk een vreugde is het, o mijn God, voor een ziel, U na zo lang en smartelijk zoeken eindelijk te vinden. Als zij hierover na zou denken, zou zij nauwelijks in haar geluk durven geloven. Maar zij doet dit niet. Uw tegenwoordigheid verlamt, in zekere zin, haar denken. Gij zijt er! De ogen van haar geest vestigen zich op U. Zij zien alleen U. Zij worden als vastgehouden. Zij kunnen zich niet van U afwenden. Het is zo goed, zo weldadig en zo zoet U te beschouwen, o mijn God, o „Schoonheid altijd oud en steeds weer nieuw"! Want is het zien van U, zelfs op de onvolmaakte en gesluierde wijze, als deze ballingschap het toelaat, reeds niet een bezitten van U? Zó ervaart het de gelukkige ziel, die Gij met Uw bezoek vereert. Het schijnt haar werkelijk toe, dat zij datgene, wat zij aldus ziet, ook bezit en het echt in bezit neemt. En dat is geen illusie van haar hart.

HET BRANDEND VERLANGEN NAAR GOD

In het begin van het inwendige leven is het verlangen naar God nog zwak. Het is vaag en nauwelijks te merken. De ziel ervaart een zekere onbehaaglijkheid, geheimzinnig en ijl, die zij niet nader vermag aan te duiden. Zij voelt dat zij in haar diepste wezen bewerkt wordt. Waardoor? Zij kan het niet precies vatten. God's Liefde werkt in haar hart, maar als een vuur, dat smeult onder de as. Van tijd tot tijd schiet er een vonk uit op: een innerlijke kracht stuwt haar dan plots naar God. Daarna wordt alles weer rustig. Duisternis doortrekt opnieuw haar diepste wezen. Maar de Liefde onderbreekt haar werk niet. Het gaat door, langzaam en vaag, maar zeker. Het verlangen naar God groeit, en geleidelijk maakt het zich meester van heel de ziel. Het zal zich spoedig opnieuw openbaren.

Maar ook in die tussentijd blijft het verlangen naar God niet werkeloos. Wanneer men in deze ziel kon binnendringen, zou men zien, dat dit verlangen alles in haar bezielt, leidt en leven doet. Het richt zich zonder onderbreking op God. Het zoekt Hem steeds. Het is een kwellende honger. Een brandende dorst, een mysterieuze kwaal, die door niets wordt genezen en door alles verergerd wordt. Ieder ogenblik is zij te voelen. Noch overdag noch 's nachts laat zij de ziel met rust. Zelfs wanneer de ziel door haar uitwendige bezigheden van haar smart schijnt afgeleid, voelt zij haar toch steeds diep in haar knagen. De wonde is diep, en altijd vers. Wat een lijden, o mijn God, wanneer men U bemint! Maar ook, wat is men gelukkig in dat lijden.

Er komt een ogenblik, waarop dat lijden niet meer te verdragen is. Het komt tot een uitbarsting. De ziel zucht en weent. Zij gilt het uit van pijn. Zij heeft de indruk, dat, wanneer zij aldus haar hart opent, een weinig frisse lucht van buiten het vuur van haar liefde zal temperen. Maar door al haar inspanning verergert zij alleen maar haar gelukkige kwaal. Duidelijker dan ooit tevoren begrijpt zij dat Hij alleen, Die haar wond veroorzaakt heeft, deze ook genezen kan. Zij heeft honger: Hij is haar voedsel. Zij heeft dorst: Hij is haar verfrissende drank. Zij is arm: Hij is haar rijkdom. Zij is bedroefd; Hij vertroost haar en geeft haar vreugde. Zij besterft het: Hij is haar liefde en leven; „wanneer mag ik opgaan en Gods aanschijn aanschouwen ?" (Ps 4,2-3). „Ik besterf het, omdat ik niet sterven kan" (H.Teresia).

HET LIJDEN DAT LOUTERT, EN HET LIJDEN, DAT VERLOST EN APOSTOLISCH IS

Wat het lijden van het vagevuur zo lang en verschrikkelijk maakt, dat zijn, dunkt mij, de bewuste gehechtheden, de min of meer direct vrijwillige ongetrouwheden, ons innerlijk verzet, kortom, alles wat er ontbreekt aan de gelijkvormigheid van onze bedorven wil met die van God. Dat hier op aarde voor zielen, die reeds tot een tamelijk hoge graad van vereniging gekomen zijn, het loslaten van al het geschapene met een zeer smartelijk gevoel van gekruist te zijn kan gepaard gaan, heeft twee redenen.

Ten eerste: een ziel die wij voor gezuiverd houden, kan in de ogen van God en in haar eigen ogen nog gehechtheden bezitten, die haar vasthouden, en waarvan zij tot elke prijs verzaken moet. Moderne geleerden vertellen ons dat er zich zeven tot acht miljard microben in een kubieke centimeter water bevinden en wij zien ze helemaal niet. In geestelijke zaken gaat het precies zo: wij zien niet de atomen, die, in de ogen van de heilige God, bergen schijnen en het ook zijn. „Wat geeft het of een vogel vastzit aan een dun touwtje of aan een kabel, als hij niet kan wegvliegen!" Deze beproevingen zijn als het ware de vertolking in menselijke taal, in menselijk lijden, van de afschuw die God heeft van de kleinste zonde.

Ten tweede: de ziel is werkelijk gezuiverd. Als zij lijdt, heeft zij niet de indruk van God gescheiden te zijn. De diepe vreugde Hem toe te behoren is onverliesbaar. Deze vreugde kan samengaan met de felste smart. Het is als de beleving van Jezus, die ook in Gethsemane en aan het kruis de gelukzalige aanschouwing genoot. Alle mogelijke beproevingen, smarten en bekoringen, die haar overvallen, werken niet meer zuiverend, maar

verlossend. Van buiten en oppervlakkig gezien hebben zij het voorkomen van de bekeringen en beproevingen van de beginnelingen, maar zij zijn apostolisch: deze zielen offeren zich voor anderen en verduren, wat een zondige ziel of een beginneling in deze staat zou te lijden hebben. De H. Vincentius a Paulo verdroeg twee jaar lang — geloof ik — die verschrikkelijke beking tegen het Geloof. De laatste beproeving van de H. Teresia van het Kindje Jezus verdiende een nieuwe bloei van het Geloof in de wereld. Wat haarzelf betreft, was zij zeer zeker geheel zuiver. De Eerbiedwaardige Maria van de Menswording offerde zich voor haar zoon en voor nog een ziel. De apostolische vruchtbaarheid van dit lijden is zeker, maar de opdracht ervan voor een bepaalde persoon vindt niet onfeilbaar verhoging.

Ofschoon de liefde in het geestelijk huwelijk nog kan groeien, heeft, volgens de H. Joannes van het Kruis, een ziel, die daartoe gekomen is, de staat van volmaaktheid bereikt. Men kan het vergelijken met een mens, die volwassen is geworden. De ziel kan nog verdienen en steeds heerlijker en overvloediger vruchten voortbrengen. De zuivering is geëindigd, de innerlijke structuur der genade, van de deugden en gaven is voltooid.

DE VREUGDE IN HET LIJDEN, DAT TOT GOD BRENGT

Mijn God, niet alleen op tijden waarop Gij mij wilt bezoeken en mij de vreugde van Uw zoete tegenwoordigheid wilt doen genieten, moet ik Uw grootheid, vrijgevigheid en mildheid luide verkondigen, maar ook nog, en misschien dán vooral, wanneer Gij mij verlaat en mij alleen laat in de duisternis en de nacht, die koud en eindeloos is. Wat Gij ook doet, steeds zijt Gij groot, vrijgevig en mild. In het hart van elk lijden, dat van U komt, verbergt Gij een genade en een vreugde. Als ik moedig ben, als ik weet te begrijpen, te aanvaarden en te beminnen, dan maakt de smart mij los van mijzelf. Zij doet mij heenbreken door alle nietigheid. Zij heft mij boven alles uit en voert mij op tot U; zij doet mij rusten in Uw armen en aan Uw hart. Ja, mijn God, zoals er een extase van vreugde is, zo is er ook een extase van droefheid. *Magnificat anima mea Dominum.*

Wat geeft het, welke weg tot U voert, mijn God, als men er maar komt ! Is niet dikwijls de weg van het lijden korter en veiliger? Is er één plaats ter wereld dichter bij de Hemel dan Calvarië? En wanneer Gij, o Jezus, om Uw glorie binnen te gaan, moest lijden, hoe zouden wij dan hopen er langs een andere weg te komen? Maar nog eens, wat geeft het eigenlijk! Tot U naderen, o God, met U verenigd worden, tot Uwe intimiteit toegelaten worden: dat is alles en daarin slechts is alles gelegen. Een enkel ogenblik met U te leven doet alles vergeten. Daarin bestaat het honderdvoud, dat Gij beloofd hebt, mijn God, en dat Gij reeds op deze wereld geeft. Laat mij U zeggen, hoe blij, hoe gelukkig, hoe dronken van vreugde ik ben, mij in U te weten, en U in mij. Gij zijt mij niets schuldig. Ja toch: straf! En Gij geeft mij alles. Ik weet het, ik voel het, ik vat het, ik smaak het.

Sta op, mijn geliefde, mijn schone, kom mede !
Want zie, de winter is voorbij,
Voorgoed is de regen verdwenen.
De bloemen prijken op het land,
De tijd van zingen is daar;
Men hoort de duiven al kirren
(Hooglied 2. 10-13).

De winter is het jaargetijde van duisternis en koude. De nachten zijn lang, het daglicht is mat. Geen bladeren meer, geen bloemen, geen vruchten. De vogeltjes zwijgen. Alles is verkleumd, alles schijnt dood. De inwendige ziel heeft ook haar winter gehad. Zij heeft de verduistering gekend van haar geest, de verkilling van haar hart, de uren, waarin alles koud was, alles dood in haar leek. Geen licht meer, geen warmte, geen leven. God verborg zich. De ziel bevond zich eenzaam in een woestijn zonder wegen, blootgesteld aan weer en wind. Het was de tijd van de geheimzinnige verlatenheid; een doodsstrijd was het, een Calvarie-berg. Dit uur moet men doormaken om binnen te gaan in de glorie.

Maar de winter is nu voor altijd voorbij! Gijzelf wilt dat aan de ziel te kennen geven. Uw woord zou niet kunnen bedriegen. Gij zijt de Waarheid zelf. En bovendien, het is machtig genoeg om te verwezenlijken wat het aanduidt. Duisternis en koude kunnen nog wel enkele keren terugkomen: de aarde is geen Hemel; maar deze ogenblikken van beproeving zijn niet talrijk noch van lange duur. De winter is voorgoed voorbij. Dank, mijn God! Het is een eis van Uwe Wijsheid, dat de zielen dit ruwe jaargetijde moeten doormaken. Maar het kost Uw Goedheid veel. Als het ware met ongeduld wacht Gij het heengaan van die harde winter af. Zodra het mogelijk

is, geeft Gij hem daartoe bevel. Dan is het zoet voor Uzelf, Uw kind te kunnen melden, dat zijn beproeving een eind genomen heeft, en dat de mooie dagen niet langer zullen uitblijven.

Tussen de winter en de lente ligt nog de tijd van de zware regens. Het is dan minder koud, minder duister. De dagen lengen; bij tijden schijnt de zon. Maar over het algemeen regent het, grijs, eentonig en eindeloos. Men kan niet uitgaan. De horizon ligt laag, heel dichtbij, als 't ware zo voor 't grijpen. In het geestelijke leven kent de inwendige ziel zo'n periode. Haar geest is minder duister en haar hart minder koud. Zo nu en dan meent zij dat de zaken een keer nemen, en wel ten goede. Maar meestal omhult haar een grijze sluier. Zij kan niet ver voor zich uit zien. Wat ligt er achter dat gordijn zonder lijn en kleur? Zij vermoedt het; maar goed weet zij het niet. Het wachten duurt lang, het is eentonig en een weinig vermoeiend voor de verbeelding. Het hart blijft trouw en wordt het zelfs nog meer. Maar de ziel verlangt er sterk naar uit dit soort gevangenis te komen. Wanneer toch komt Gij haar halen, o Jezus!

En Jezus komt. Hij boodschapt de ziel, dat de regentijd, voorbij is, dat er voor altijd een eind aan gekomen is. Hij bewijst haar dit dadelijk: „Bloemen verschijnen op de velden." De ziel is inderdaad niet meer dat stuk aarde, dat geteisterd werd door vorst en regen. Zij lijkt op de velden in het voorjaar. Zij staat vol bloemen. Het sneeuwklonkje, dat zo moedig en hoopvol is, ziet naast zich het nederige, schuchtere en welriekende viooltje opschieten. Dan is er het peinzende, bonte viooltje; de statige anjelier, die haar ietwat te zware kopje naar de zon keert, beeld van de ziel, die een rijk inwendig leven heeft en op het punt staat open te bloeien. Verder de lelie, zo zuiver, en tenslotte de lenteroos der liefde. Overal vertonen zich in de ziel de bloemen der deugden. Zij tooien haar snel in onvergelykelijke schoonheid. Het is op aarde een der mooiste dingen om te zien. De lente van een inwendige ziel heeft iets betoverends.

Op dit tijdstip van het geestelijk leven laat de ziel haar ogen dwalen over de wereld. Zij ziet de aarde bezaaid met zielen in volle bloei. Zoals zij nu is, zo zijn er zoveel anderen. Gods werk, dat zij nu ziet in haar zelf, beschouwt zij met innige blijdschap ook in andere zielen. Zij staat vol verwondering, zij is betoverd door dit schone schouwspel. Al het overige verdwijnt uit het gezicht; dát alleen ziet zij nog maar. Dan gaan, naarmate het deugdenleven in haar tot hoger bloei komt, haar ogen wijder open, haar blik wordt doordringender. Zij ziet nu veel scherper de verscheidenheid van vormen, de rijkdom aan tinten, en de harmonie der kleuren. Een mysterieus aanvoelen heeft zich bij haar ontwikkeld. Een kleinigheid is voor haar voldoende om te vermoeden, hoe ver God's werk in deze of die ziel gevorderd is. Zij schijnt gewapend te zijn met een nieuw zintuig, om de geestelijke geuren waar te nemen, die even gevarieerd zijn als de deugden en de zielen. Voor haar zijn er echt Hemel-bloemen op aarde.

Toen de ziel het koud had, toen het druilerige en trieste regenweer der beproeving haar omgaf, wist zij niets beters te doen dan smartelijk te zuchten of te zwijgen; maar nu is alles veranderd. God, haar ware Zon, verlicht, verwarmt en verkwikt haar.

Is het nu geen tijd om luide Zijn Goedheid te verkondigen, om te zingen? Ja waarlijk, „de tijd van zingen is daar". De inwendige ziel zingt nu. Zij begint reeds op aarde het liefdeslied der eeuwigheid. Het is een wonderbare melodie. De graad van overeenstemming van de wil met de goddelijke wil is er als het ware de grondtoon van. Hoe volmaakter de vereniging is, hoe beter de grondtoon uitkomt. Gelukkig de ziel, wier streven zich meer en meer richt op de volkomen vervulling van de goddelijke wil! Haar stem stijgt als het ware tot in de Hemel. Het is deze hoogste toon, die Gods oor behaagt. Op deze toon eindigt hier op aarde de melodie, maar om daarboven; erop door te gaan, voor eeuwig.

Om de inwendige ziel aan te moedigen Hem te volgen, laat de Bruidegom de ziel nog vernemen, dat het gekir van de duif zich deed horen. Zij zou haar winterverblijf niet verlaten hebben, als de lente niet gekomen was. Beiden gehoorzamen aan eenzelfde wet. Het gekir van de duif heeft iets zoets, iets vreedzaams, iets aangenaams in zijn eentonigheid. Men zou zeggen: het is de stem van een genegenheid, die zeker is van zichzelf en die, om zichzelf te smaken, zich slechts zacht en bijna onhoorbaar, maar ook zonder onderbreking, behoeft te herhalen. In het diepste van de inwendige ziel klinkt precies zo'n zelfde stem. Zij zingt liefelijk en heel zacht een zeer eenvoudige melodie, die slechts bestaat uit enkele noten met telkens kleine intervallen. „O mijn Liefde, ik bemin U ! O mijn God, o mijn Rijkdom, o mijn Al ! O mijn Liefde !"

P. MATHIAS ARTS O.Carm. 1952 Tijdschrift de Carmel

Bewerkt door Broeder Hendrikus van de Kruisigde Liefde en Immaculata o.c.d.s. 2011